

**Jaarlijkse rapportage
Signaleringscommissie
2005**

Colofon

Jaarlijkse rapportage Signaleringscommissie 2005

Uitgave

Maatschappelijk Ondernemers Groep / LOSR
Admiraal Helfrichlaan 1
Postbus 3332
3502 GH Utrecht
telefoon: 030 – 298 34 34
fax: 030 – 298 34 37
www.mogroep.nl

Deze publicatie is een uitgave van de MOgroep. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande toestemming van de MOgroep, Postbus 3332, 3502 GH Utrecht. Bij overname is bronvermelding verplicht.

Bestelwijze

Deze uitgave is niet bij te bestellen. Wel kunt u deze uitgave downloaden van www.sociaalraadslieden.nl.

**Jaarlijkse rapportage
Signaleringscommissie
2005**

Voorwoord

Sociaal Raadsliedenwerk (SRW) is gericht op kosteloze en drempelloze hulp aan vooral kwetsbare burgers in sociaal-juridische kwesties. Een drietal instrumenten wordt daarbij ingezet: het verstrekken van informatie en advies, cliëntondersteuning waaronder het in gang zetten van procedures, het verkrijgen van inkomensondersteuning. Naast de op burgers gerichte hulp- en dienstverlening beschouwt het Sociaal Raadsliedenwerk de signaleringsfunctie ook als een kerntaak. Het SRW wil vanuit de praktijk tekortkomingen en knelpunten in allerlei (wettelijke) regels en de uitvoering daarvan aankaarten bij overheidsinstanties, particuliere instellingen en bedrijven.

Voor u ligt het verslag van het signaleringswerk dat plaats vond in het jaar 2005. Het overzicht van signalen geeft een beeld van het werk dat op landelijk niveau is verricht. Het is slechts een deel van het signaleringswerk binnen het SRW. Een ander deel vindt plaats op lokaal niveau, waar lokale instellingen voor SRW signalen over (uitvoering) van o.a. lokaal overheidsbeleid op grond van de dagelijkse praktijk vertalen naar lokale overheden en instanties en verbetering ervan proberen te bewerkstelligen.

Bovenlokale signalen worden gemeld aan de landelijke Signaleringscommissie, die daarmee aan de slag gaat.

Uiteraard weerspiegelt de inhoud van dit overzicht de gevolgen van nieuwe wet- en regelgeving. Zo vroeg de nieuwe wetgeving rond huur- en zorgtoeslag veel aandacht. Een ander belangrijk item is de problematiek rond de vele heffingskortingen, waarvoor de belastingdienst verantwoordelijk is. De problemen werden nog verhevigd door het vrijwel onbereikbaar worden van de belastingdienst in het begin van 2005.

Uiteraard leverde ook de sector Sociale zaken vele signalen op. De langdurigheidstoeslag en het functioneren van de UWV zijn daarvan voorbeelden. Dit zijn maar enkele kwesties uit dit verslag.

Het signaleringswerk wordt gedragen door een aantal gedreven, ervaren sociaal raadslieden, die samen de Commissie Signalering vormen. Zij zijn het die - naast hun dagelijkse werk - in staat worden gesteld dit belangrijke onderdeel van het Sociaal Raadsliedenwerk gestalte te geven. Ook in 2005 is door hen weer heel veel werk verzet.

Mocht u na het lezen van dit verslag vragen hebben, aarzelt u dan niet en neem contact met ons op.

Jacques van Gent,
voorzitter

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Samenstelling signaleringscommissie.....	7
Signaleringen Sociale Zaken	9
Toeslag Voormalige Eénoudergezinnen	9
UWV problematiek	9
Langdurigheidtoeslag (LDT)	10
Beslagverbod op PGB (persoonsgebonden budget) gelden	10
Signaleringen Wonen	11
Terugvordering huursubsidie teruggedraaid.....	11
Gemiste huursubsidie a.g.v. het niet gelijkstellen van de aanvraagdatum huursubsidie aan de aanvraagdatum vangnetregeling	11
Afschaffing verouderingsaftrek niet verwerkt in de rekenuur; gevolg minder huursubsidie	11
Overgang van huursubsidie naar huurtoeslag	12
Protest tegen het voorgenomen Huurbeleid	12
Signaleringen Fiscale Zaken	13
Speciale inbelnummers bij de Belastingdienst t.b.v het Sociaal Raadsliedenwerk	13
Het automatisch toepassen van de Aanvullende Ouderenkorting	13
Onduidelijke vraagstelling aanvraagformulier VT bij 65+	13
Belastingteruggaven bij fiscale partners.....	13
www.aangifteloont.nl en Tz formulieren	14
Het niet kunnen verzilveren van Heffingskortingen	14
Administratieve Lastenverlichting voor de Burger.....	17
Samenvatting en conclusies	19
Bijlage 1	21
Bijlage 2	23
Bijlage 3	27

Inleiding

Een belangrijke activiteit van het Sociaal Raadsliedenwerk is het wijzen van wetgever en uitvoeringsinstellingen op onjuiste wet- en regelgeving, onvoorziene negatieve effecten van de wet- en regelgeving en de uitvoering ervan door de verantwoordelijke instanties. Signalering is een structurele kerntaak van het SRW.

Signalering omvat:

- het signaleren van onvolkomenheden en negatieve samenloop in wet- en regelgeving en uitvoeringsprocedures
- het doen van aanbevelingen aan instellingen op het gebied van toegankelijkheid van informatie, klantvriendelijkheid van procedures en met betrekking tot het gebrek aan samenhang in de dienstverlening
- het wijzen van wetgever, uitvoeringsinstanties en maatschappelijke instellingen op het bestaan van duidelijke risicogroepen of het mogelijk ontstaan daarvan

Signaleren vindt plaats op verschillende niveaus. In Nederland zijn zo'n 70 instellingen die Sociaal Raadsliedenwerk uitvoeren en lid zijn van de LOSR/MOgroep. Ieder bureau signaleert lokaal de problemen die zich voordoen met lokale regelingen en instellingen. In de regio vergaderingen worden de signaleringen besproken die een regionaal karakter hebben. Daarnaast bespreekt de landelijke signaleringscommissie van het Landelijk Overleg Sociaal Raadslieden (LOSR/MOgroep) signaleringen die regelingen van de centrale overheid en landelijk opererende instellingen betreffen. De signaleringscommissie komt vijf keer per jaar bij elkaar. De Nationale Ombudsman en ZZW¹ namen deel aan deze commissie in 2005. De signalen gaan rechtstreeks naar de 'veroorzakers', of naar de politiek. De informatie wordt via de Nieuwsbrief verspreid onder de SRW instellingen die lid zijn van de LOSR/MOgroep. Het jaarverslag van de signaleringscommissie wordt verspreid onder de leden van de LOSR/MOgroep, overheden en andere instellingen op het gebied van sociaaljuridische en maatschappelijke dienstverlening (voor een overzicht, zie bijlage 1). De ondersteuning van de werkzaamheden van de signaleringscommissie wordt uitgevoerd door het bureau van de MOgroep, branche Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening. Deze ondersteuning maakt deel uit van het dienstenpakket dat de aangesloten SRW instellingen van de MOgroep afnemen.

---

¹ ZZW is onderdeel van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) en geeft o.a. een documentatiesysteem uit (incl. de Grote Almanak voor Informatie en Advies) waar veel SRW instellingen gebruik van maken.

Samenstelling signaleringscommissie

De signaleringscommissie kende in 2005 de volgende samenstelling:

Voorzitter

Jacques van Gent (Stadsring51 Amersfoort)

Leden

Reggy Kamps (Sociaal Raadsliden Gemeente Nijmegen)
Ingrid Philips (Bureau Sociaal Raadsliden Den Bosch)
Sytze Sietsma (Stichting Kwadraad Gouda)
Ingrid Veerman (Cumulus Welzijn Utrecht)
Anneke Brauns (Blankenberg stichting Amsterdam)
Walter van der Berg (Instituut Sociaal Raadsliden Den Haag)
Thea Runhaar (Sociaal Raadsliden Rotterdam)
Lucia Missana (Meerwaarde Hoofddorp)
Bart van Kessel (Bureau Sociaal Raadsliden Den Bosch)
Debby van Schaik (SMD Midden Kennemerland Beverwijk)

Gastleden

Corinne de Lange (ZZW)
Marjanne van der Kleij (Nationale Ombudsman)

Bureau MOgroep/LOSR

Karin Averink (projectassistent SRW MOgroep)
Wilna van den Bichelaer (projectleider pluspakket SRW MOgroep)

Door wijzigingen in de personele samenstelling van de commissie en doordat de Belastingdienst steeds vaker optreedt als uitvoerder van overheidsbeleid, is de indeling in subcommissies aangepast. Er zijn sedert half 2005 2 grote subcommissies: Sociale Zaken en Fiscale Zaken & Wonen.

Samenstelling (sub)commissie(s)

Voorzitter

Jacques van Gent

Commissie Sociale Zaken

Reggy Kamps
Ingrid Philips
Sytze Sietsma
Ingrid Veerman

Commissie Fiscale zaken en wonen

Anneke Brauns
Walter van der Berg
Thea Runhaar
Lucia Missana
Debby van Schaik
Bart van Kessel

Signaleringen Sociale Zaken

Toeslag Voormalige Eénoudergezinnen

Signalering

De signaleringscommissie heeft geconstateerd dat er in het kader van de WWB een inkomensdaling kan optreden wanneer bij een eenoudergezin het jongste kind 18 jaar wordt, thuis woont en studierend of schoolgaand is.

De WWB norm gaat omlaag naar de norm alleenstaanden, het recht op de heffingskorting alleenstaande ouder blijft bestaan, omdat men aan de onderhoudseis voldoet, maar deze heffingskorting wordt als inkomen direct weer gekort op de WWB uitkering. Zonder aparte voorziening daalt het inkomen terwijl de lasten minimaal gelijk blijven. Niet alle gemeenten hebben voor deze situatie een regeling getroffen.

Acties

De signaleringscommissie heeft de VNG benaderd en daarna Divosa met als doel erop aan te dringen dat alle gemeenten een regeling á la de Toeslag Voormalige Eenoudergezinnen treffen voor deze situatie van inkomensachteruitgang van éénoudergezinnen.

Resultaat

Bij de VNG werd geen resultaat geboekt. Besloten is het punt van de landelijke agenda af te voeren en de plaatselijke SRW organisaties te adviseren dit plaatselijk aan te pakken bij de betreffende gemeenten. Divosa zal haar leden daar nog over informeren.

UWV problematiek

Signalering

De slechte bereikbaarheid en de wisselende kwaliteit van de dienstverlening via het callcenter vroegen ook in 2005 constant aandacht. De werkwijze van het UWV callcenter is dat de cliënt of de sociaal raadsman/-vrouw binnen 24 uur wordt teruggebeld. Dit gebeurt echter te vaak niet.

Acties

Na enkele mislukte pogingen is het gelukt contact te leggen met de Landelijke Cliëntenraad van het UWV om de kwesties voor te leggen.

Resultaat

Dit heeft een lijst opgeleverd van plaatselijke/regionale Cliëntenraden. Klachten zijn gedeponereerd bij het Klachtenbureau UWV en de Nationale Ombudsman. De Nationale Ombudsman heeft op eigen initiatief een rapport uitgebracht over het UWV.

Voorbeeld

Een meneer met WW-uitkering meldt zich ziek. Na een maand heeft hij nog geen bericht of uitkering ontvangen. Een medewerker van het Instituut Sociaal Raadslieden benadert het UWV, maar krijg drie dagen achtereen geen contact. Drukte bij het UWV zou de oorzaak zijn. Via internet dient het instituut een klacht in over de bereikbaarheid. Een medewerker van het instituut probeert het nummer van UWV voor mensen die vanuit het buitenland telefoneren. Na tien minuten wachten, is er contact. Er blijkt een achterstand te zijn op de afdeling Ziektewet en meneer zal nog even moeten wachten, zo is de reactie. Men kan bij het UWV niet zien of meneer al op de lijst staat van voorschotbetalingen.

Meneer kan schriftelijk een aanvraag doen voor een voorschot, maar de behandeling daarvan zal ook een week duren. Tegen die tijd zal, zo verwacht het UWV de uitkering wel betaald kunnen worden. De medewerker van het Instituut Sociaal Raadslieden raadt meneer aan de woningbouwcoöperatie, ziekenfonds en andere instanties te melden dat hij nog niet in staat is zijn lasten te betalen. (casus uit 'Fietsen met een blinddoek voor', jaarverslag 2005 Instituut Sociaal Raadslieden werk Delft)

Langdurigheidtoeslag (LDT)

Signalering

In 2004 heeft de signaleringscommissie praktijksituaties verzameld waarin de LDT onrechtvaardig uitwerkt met name voor personen met een WAO uitkering of een WAJONG uitkering.

Acties

Dit materiaal is naar de vaste Tweede Kamercommissie voor SoZaWe gestuurd.

Resultaat

December 2004 heeft de staatssecretaris gereageerd, een aantal punten verduidelijkt en op een enkel punt nadere regelgeving in het vooruitzicht gesteld. Het gaat daarbij om de rol van geringe inkomsten tijdens de referteperiode en de betekenis daarvan voor het wel of niet ontbreken van arbeidsmarktperspectief.

Het onderwerp wordt gevolgd.

Beslagverbod op PGB (persoonsgebonden budget) gelden

Signalering

De AWBZ biedt de mogelijkheid een PGB aan te vragen. In plaats van zorg in natura krijgt men een budget toegewezen. De signaleringscommissie vreesde in 2004 al dat deze PGB gelden zonder nadere regelgeving vatbaar zouden zijn voor beslag

Acties

Dit punt is bij het ministerie van Justitie en VWS aangekaart. Bij gebrek aan (re)actie is het punt later doorgestuurd naar de Tweede Kamerfractie van de PvdA met het verzoek aandacht aan deze kwestie te besteden.

Resultaat

Het onderwerp wordt vervolgd.

Signaleringen Wonen

Vanuit de landelijke signaleringscommissie werd deelgenomen aan het Uitvoeringsoverleg c.q. de Klankbordgroep Huursubsidie, een overleg van de grote gemeenten, de VNG, Aedes, een aantal belangenorganisaties (o.a. FNV, Woonbond, Ouderenbonden etc.) en Intermediairs zoals het SRW, met het ministerie van VROM.

In dit overleg werden de volgende punten door de signaleringscommissie aangekaart:

Terugvordering huursubsidie teruggedraaid

Signalering

Over voorgaande jaren werd huursubsidie teruggevorderd vanwege een (vermeend) onjuiste GBA verblijfscode van de huursubsidieaanvrager en/of zijn huisgenoten. Dit terwijl hetzelfde gegeven ook al bekend was bij de primaire toekenning van de huursubsidie over het betreffende jaar.

Acties

De betreffende kwestie is voorgelegd aan VROM.

Resultaat

Nadat dit was aangekaart heeft VROM besloten de bedragen niet in te vorderen. Helaas wilde en/of kon VROM dit niet ambtshalve regelen en moet de huurder hier zelf om vragen.

Gemiste huursubsidie a.g.v. het niet gelijkstellen van de aanvraagdatum huursubsidie aan de aanvraagdatum vangnetregeling

Signalering

Wanneer men (uit onwetendheid) eerst vangnetregeling aanvraagt en pas na afwijzing daarvan (na ca. 3 maanden) huursubsidie, loopt men 3 maanden huursubsidie mis. In 2004 was deze gelijkstelling aanvankelijk geregeld, maar later weer ingetrokken: zonder nadere regelgeving was gelijkstelling niet mogelijk. Nadere regelgeving is niet meer zinvol voor een aflopende zaak als de huursubsidieregeling is.

Acties

Over dit onderwerp is een brief geschreven aan de minister van VROM.

Resultaat

Het antwoord van VROM was dat gevallen individueel op schrijnendheid zouden worden beoordeeld. Overigens was in 2004 bij het terugdraaien uitdrukkelijk gesteld dat in twijfelgevallen ten allen tijde zowel vangnet als huursubsidie aangevraagd zouden moeten worden.

Afschaffing verouderingsaftrek niet verwerkt in de rekenuur; gevolg minder huursubsidie

Signalering

Met behulp van de puntentelling uit het wettelijke woningwaarderingstelsel wordt de maximale huur van een woning vastgesteld; de zgn. verouderingsaftrek is daarbij een factor die het aantal punten en dus de maximale huur verlaagt. Huurders van particuliere verhuurders betalen vaak meer dan de maximale huur op grond van de puntentelling. Wanneer zo'n huurder huursubsidie aanvraagt wordt eerst de maximale huurprijs van de woning vastgesteld door de huurcommissie. Vervolgens is deze maximale huur het uitgangspunt (de rekenuur) voor de toekenning van de huursubsidie en niet de hogere contractuele huur. Vanaf juli 2002 tot juli 2004 is de verouderingsaftrek (maximaal 30 punten) in 3 stappen afgebouwd. Dit betekent dat het

puntenaantal elk jaar met 10 zou moeten stijgen met als resultaat een hogere rekenhuur en dus een hoger bedrag aan huursubsidie. De verhoging van de rekenhuur is in deze gevallen echter achterwege gebleven met als gevolg dat veel mensen honderden euro's te weinig huursubsidie ontvingen.

Acties

Het probleem is bij VROM aangekaart, echter zonder resultaat. Inmiddels heeft de signaleringscommissie Tweede Kamerleden over deze kwestie geïnformeerd en zijn er in december 2005 kamervragen gesteld.

Resultaat

VROM zoekt de kwestie nu uit.

Overgang van huursubsidie naar huurtoeslag

Begin 2005 heeft de signaleringscommissie brieven geschreven naar de minister van VROM en van Financiën met het verzoek betrokken te worden bij overleg over de veranderingen m.b.t. de huursubsidie, de overgang naar de huurtoeslag en het invoeren van de zorgtoeslag. Dit verzoek is gehonoreerd en vanaf voorjaar 2005 is het SRW door de Belastingdienst Toeslagen (BT) i.o. benaderd als Intermediaire organisatie. Dit heeft geresulteerd in afspraken en afstemming over de hulp bij het invullen van Toeslagformulieren, voorlichting en scholing door de BT, de mogelijkheid van toegang tot de Backoffice Toeslagen van de Belastingtelefoon, de toewijzing van Relatiebeheerders BT aan SRW organisaties per regio e.d. Binnen de signaleringscommissie is een lijst met (verwachte) knelpunten opgesteld wat betreft de uitvoering van de Toeslagen. Aan de hand daarvan en van de signalen uit de praktijk worden de ontwikkelingen gevolgd. Aan de plaatselijke SRW organisaties is gevraagd alert te zijn op de gevolgen van de afschaffing van de vangnetregeling en de wijze waarop de gemeenten de regeling voor de woonkostentoeslag nu zullen inrichten.

Protest tegen het voorgenomen Huurbeleid

De signaleringscommissie LOSR heeft een paar maal in 2005 manifesten van de Woonbond mee ondertekend. In deze manifesten werd geprotesteerd tegen het voorgenomen huurbeleid dat stijgende huurprijzen (a.g.v. koppeling aan de OZB waarde en verdere liberalisering) en minder huursubsidie tot gevolg zal hebben.

Signaleringen Fiscale Zaken

Leden van de signaleringscommissie LOSR hebben regelmatig overleg met de landelijke Kennisgroep Dienstverlening van de Belastingdienst. Via die weg werden een aantal kwesties aan de orde gesteld:

Speciale inbelnummers bij de Belastingdienst t.b.v het Sociaal Raadsliedenwerk

De Belastingdienst is telefonisch in principe alleen via het nummer van de Belastingtelefoon 0800 0543 te bereiken. Het SRW heeft behoefte aan een extra ingang bij de Belastingdienst, omdat de informatie die de Belastingtelefoon geeft c.q. kan geven niet altijd voldoende is en de contacten met de Belastingdienst niet overal in het land even soepel verlopen. Na aanvankelijk een wat afwijzende reactie, werd later toch onderzocht of het mogelijk is het SRW tegemoet te komen. Helaas is dit door technische belemmeringen nog niet geslaagd. Overigens hebben een aantal regio's goede rechtstreekse contacten met de Belastingdienst.

Het automatisch toepassen van de Aanvullende Ouderenkorting

Signalering

Het komt nogal eens voor dat men vergeet de Aanvullende Ouderenkorting aan te vragen. In principe beschikt de Belastingdienst over de gegevens van degenen die voor deze extra heffingskorting in aanmerking komen.

Acties

De signaleringscommissie heeft de Belastingdienst verzocht om de Aanvullende Ouderenkorting voortaan ambtshalve toe te kennen, als men voldoet aan de voorwaarden.

Resultaat

De Belastingdienst heeft dit verzoek gehonoreerd en zal dit vanaf het belastingjaar 2005 gaan uitvoeren.

Onduidelijke vraagstelling aanvraagformulier VT bij 65+

Signalering

Door onduidelijke vraagstelling op het formulier voor het aanvragen van een Voorlopige Teruggave (VT) komt het vaak voor dat de partner zonder inkomen van een 65 plusser een te hoge VT ontvangt, die later weer moet worden terug betaald.

Acties

De kwestie is voorgelegd aan de belastingdienst.

Resultaat

Het formulier wordt voor 2006 aangepast.

Belastingteruggaven bij fiscale partners

Signalering

De Belastingteruggave bij de ene fiscale partner leidt in bepaalde situaties tot een belasting betalingsverplichting van de andere partner.

Voorbeeld

Echtpaar, man 65+ met als inkomen AOW en een klein pensioen, vrouw 65- en geen inkomen; wel ontvangt zij de Algemene Heffingskorting (AHK). De man voert aftrek wegens ziektekosten op en krijgt belasting terug. Vervolgens ontvangt de vrouw een aanslag om teveel ontvangen AHK (= de belastingteruggave van de man) terug te betalen. De AHK kan immers nooit meer bedragen dan de afgedragen loonheffing c.q. de verschuldigde inkomstenbelasting.

Acties

Behalve dat dit punt door de signaleringscommissie in het overleg met de landelijke Kennisgroep Dienstverlening van de Belastingdienst naar voren werd gebracht, werd deze kwestie ook door een sociaal raadsman uit Flevoland bij de Commissie voor de Verzoekschriften voorgelegd.

Resultaat

De staatssecretaris van Financiën heeft begin november toegezegd de TBU regeling zodanig te zullen aanpassen dat dit effect wordt voorkomen.

www.aangifteloont.nl en Tz formulieren

Signalering

In de loop van 2005 heeft het Ministerie van VWS met de Belastingdienst het initiatief genomen om een website in te richten waar burgers, mits zij aan de voorwaarden voldoen, informatie kunnen vinden over (bijna) gratis hulp bij belastingaangifte. Deze website, www.aangifteloont.nl richt zich vooral op mensen met een laag inkomen die belasting terug kunnen krijgen, of TBU² kunnen krijgen, i.v.m. de aftrek van ziektekosten, maar die daar geen gebruik van maken. Op deze website kunnen Vakbonden en Ouderenbonden en ook het SRW aangeven onder welke voorwaarden men voor aangiftehulp bij hen terecht kan.

Acties

In het overleg over deze website heeft het SRW (opnieuw) gepleit voor het ambtshalve opleggen van (voorlopige) belastingaanslagen waarmee aan mensen met een laag inkomen belastingteruggave wordt verleend vanwege de vaste aftrekposten ziektekosten. De Belastingdienst beschikt immers over de benodigde gegevens en op die manier wordt het voor de burger eenvoudig gemaakt en wordt onderbenutting tegen gegaan.

Resultaat

Eind 2005 kwam VWS in samenwerking met de Belastingdienst met een deels voorgevuld Tz formulier (T biljet ivm. ziektekosten) Dit formulier werd gestuurd naar ca. 400.000 burgers van wie de Belastingdienst inschatte dat zij in aanmerking zouden komen voor belastingteruggave of TBU in verband met ziektekostenaftrek. De respons was enorm, zo'n 60/70%.

Het niet kunnen verzilveren van Heffingskortingen

Signalering

In het algemeen geldt dat men alleen kan profiteren van heffingskortingen wanneer er voldoende belasting wordt betaald. Heeft men een hoog inkomen dan wordt in het algemeen voldoende belasting betaald om alle heffingskortingen te kunnen verzilveren waarop mogelijk recht bestaat. Is het inkomen laag, dan is ook de verschuldigde belasting laag en komt het regelmatig voor dat mensen heffingskortingen niet kunnen verzilveren. Het SRW krijgt mensen met een laag inkomen op de spreekuren en ziet regelmatig voorbeelden van dit laatste. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat men slechter af is wanneer men werkt dan wanneer men een bijstandsuitkering heeft.

---

² TBU is de tijdelijke regeling Tegemoetkoming Bijzondere Uitgaven. Met de TBU worden gezinnen met hoge zorgkosten en een laag inkomen, die de buitengewone uitgaven niet of niet geheel via de fiscus kunnen verzilveren, gecompenseerd via een subsidieregeling op de begroting van het ministerie van VWS.

Acties

Begin oktober bleek dat in de Tweede Kamer een voorstel in voorbereiding was om kinderkortingen en ouderenkortingen uit te betalen als toeslag ook als er te weinig belasting is betaald of afgedragen. De signaleringscommissie heeft daar direct op ingehaakt en voorbeelden aangedragen waarin dit voorkomt. Bijvoorbeeld bij alleenstaande ouders met (onbelaste) kinderalimentatie en aanvullende bijstand of met kinderalimentatie en werk als alphahulp. Het LOSR heeft over deze kwestie een persbericht uitgegeven en er het RTL 4 nieuws mee gehaald.

Resultaat

De staatssecretaris van Financiën heeft de Tweede Kamer toegezegd te willen inzetten op invoering van een kindertoeslag met ingang van 2008. In sommige gevallen heeft dit reeds lokaal geleid tot bijzondere bijstand.

Voorbeeld

Een werkende alleenstaande moeder met twee kinderen. Haar jongste kind is op 1 januari 2004 9 jaar oud. Het inkomen 2004 uit tegenwoordige arbeid bij de Thuiszorg bedraagt 15.071 euro. Loonheffing: 2285 euro. Door een kleine aftrek ziektekosten komt het verzamelinkomen uit op 15.049 euro (iets beneden minimum).

Bedrag niet-verzilverbare heffingskortingen: 916 euro.

Van de AOK kan zij 916 euro niet verzilveren.

	Zij heeft recht op:	Verzilverbaar:
AK (arbeidskorting)	924	924 via LH
AHK (alg. heffingskorting)	1825	1825 via LH
KK (kinderkorting)	110	110
AKK (aanvullende kinderkorting)	547	547
AAOK (aanvullende alleenstaande ouderkorting)	649	649
CK (combinatiekorting)	224	224
ACK (aanvullende combinatiekorting)	290	290
AOK (alleenstaande ouderkorting)	1381 +	465 +
Totaal	5950	5034

Administratieve Lastenverlichting voor de Burger

Het kabinet heeft zich ten doel gesteld de administratieve lasten voor de burger te verlagen. De minister voor Bestuurlijke Vernieuwing coördineert dit project; ieder Ministerie wordt geacht op eigen wijze aan de doelstelling bij te dragen. Het Ministerie van SZW heeft een commissie voor dit doel ingesteld, waar zowel uitvoeringsinstanties (UWV, VNG, CWI, SVB e.d.) als belangenbehartigers (FNV, Chronisch zieken en Gehandicapten-Raad, Ouderenbonden e.d.) aan deelnemen. In het najaar van 2005 heeft het LOSR contact gelegd met deze commissie met als doel eventuele deelname door het SRW aan de commissie.

Samenvatting en conclusies

In dit jaarverslag 2005 heeft de signaleringscommissie zich met de volgende zaken bezig gehouden:

Sociale Zaken

1. Toeslag Voormalige Eenoudergezinnen
2. UWV bereikbaarheidsproblematiek
3. Onrechtvaardig uitwerking van de Langdurigheidstoeslag voor WAO en WAJONG uitkeringsgerechtigden
4. Beslagverbod op PGB(persoonsgebonden budget) gelden

Wonen

1. Terugvordering huursubsidie niet terecht, want dezelfde (GBA) gegevens waren bij toekenning al bekend .
2. Gemiste huursubsidie a.g.v. het niet gelijkstellen van de aanvraagdatum huursubsidie aan de aanvraagdatum vangnetregeling
3. Afschaffing verouderingsaftrek niet verwerkt in de rekenhuur; gevolg minder huursubsidie.
4. Overgang van huursubsidie naar huurtoeslag
5. Protest tegen het voorgenomen Huurbeleid

Fiscale Zaken

1. Speciale inbelnummers bij de Belastingdienst t.b.v. het Sociaal Raadsliedenwerk
2. Het automatisch toepassen van de Aanvullende Ouderenkorting
3. Teveel uitbetaalde en dus later weer tergevoerde Heffingskorting bij 65+ a.g.v. onduidelijke vraagstelling op het aanvraagformulier VT
4. Belastingteruggave problematiek bij fiscale partners
5. Invoering www.aangifteloont.nl en voorgedrukte TZ formulieren
6. Het niet kunnen verzilveren van Heffingskortingen bij een laag inkomen

Commissie administratieve lastenverlichting

In het kader van de administratieve lastenverlichting voor de burger is de signaleringscommissie door het ministerie van SZW uitgenodigd een bijdrage te leveren in de vorm van voorbeelden van administratieve lasten op gebied van sociale zaken en werkgelegenheid. Uitwerking hiervan vindt in 2006 plaats.

Conclusies

In 2005 heeft de signaleringscommissie van de LOSR verschillende signaleringen behandeld. In een aantal gevallen heeft de commissie de signalen met succes kunnen doorgeven aan de verantwoordelijke ministeries of verantwoordelijke uitvoeringinstanties. Hoewel dit niet altijd direct tot successen leidde, ontstaat bij deze instanties wel meer het inzicht dat de signalen van de signaleringscommissies waardevol zijn en spelen deze signalen een rol in het kader van verbeteringsprocessen in de dienstverlening aan de burger.

In 2005 zijn belangrijke veranderingen in wetgeving aangekondigd. Dank aan de invoering van het nieuw zorgstelsel met daar aangekoppeld de invoering van de zorgtoeslag. Eveneens per januari 2006 wordt de huursubsidie vervangen door de huurtoeslag. Beide toeslagen worden uitgevoerd door de Belastingdienst Toeslagen, een aparte tak van de Belastingdienst. Een groot aantal burgers en zeker ook de doelgroep waar het SRW zich op richt, krijgt met deze veranderingen te maken. In de aanloop naar 2006 hebben sociaal raadslieden over de onderwerpen al veel informatie, advies en ondersteuning gegeven aan burgers. Daarbij hebben zij diverse signalen ontvangen over knelpunten bij invoering en straks de uitvoering van deze regelingen. Dit belooft voor 2006 veel werk voor de signaleringscommissie.

Bijlage 1

Verzendlijst jaarverslag

- MOgroep
- Branchebestuur W&MD
- Branchecommissie W&MD
- LOSR
- Leden MOgroep/LOSR
- LOAM
- MEE-Nederland
- Juridisch Loket
- Stichting Ombudsman
- Nationale Ombudsman
- Consumentenbond
- Divosa
- Belastingdienst Toeslagen
- Ministerie van VROM
- Ministerie van SZW
- Ministerie van Financiën
- Ministerie van VWS
- VNG
- Raad voor Werken en Inkomen
- Nederlandse Vereniging van Bibliotheken
- CG-raad
- Landelijke ouderenbond
- LOREP
- UWV Nederland
- CWI Nederland
- NIZW
- ZZW
- XS-2
- CIVIQ
- Stichting HKZ
- Instituut voor Recht – Hogeschool Utrecht
- Adviescollege toetsing administratieve lasten

Wanneer u, of een andere organisatie, ook het jaarverslag van de signaleringscommissie wenst te ontvangen kunt u dit doorgeven aan Karin Averink via averink@mogroep.nl.

Bijlage 2

PERSBERICHT

Utrecht, 4 november 2005

Geld van 1 miljoen heffingskortingen niet uitgekeerd

Ruim een miljoen heffingskortingen komen niet bij de mensen die er recht op hebben. Het Sociaal Raadsliedenwerk (leden van de Maatschappelijk Ondernemers Groep) ziet veel mensen die de kortingen, via de belastingdienst, niet uitgekeerd krijgen. Dit zijn bijvoorbeeld werkende, alleenstaande ouders met een laag loon, mensen met een minimumloon en ouderen met een AOW-uitkering en een klein pensioen. Mensen met een minimuminkomen zakken hierdoor onder het minimum en moeten aanvullende bijstand vragen.

Het Sociaal Raadsliedenwerk (SRW) helpt jaarlijks ruim 500.000 klanten met sociaaljuridische vragen. De klanten hebben vooral moeite met allerlei regelgeving, het invullen van formulieren en zitten veelal in een ongunstige financiële situatie. Met het nieuwe belastingstelsel 2001 zijn de tariefgroepen opgedoekt. Daarvoor in de plaats krijgt iedere belastingplichtige een vaste korting op zijn te betalen loon- of inkomensbelasting. Hierdoor werd het voordeel van de hoge inkomens (aftrek in de hoge tariefgroep) opgeheven en konden specifieke groepen, zoals werkende alleenstaande ouders, fiscaal voordeel krijgen.

Het pakt echter anders uit. Steeds meer mensen met een laag inkomen kunnen hun heffingskorting niet verzilveren of slechts een gedeelte daarvan. Hun inkomen is zo laag dat zij maar een beperkt bedrag aan belasting betalen. Aangezien de heffingskorting verrekend wordt met de te betalen belasting vervalt op deze manier een deel van hun aanspraken.

Het SRW constateert dat een werkende alleenstaande ouder met een fiscaal loon uit arbeid tot ongeveer 18.000 euro niet alle heffingskortingen kan verzilveren. Daardoor levert hij of zij jaarlijks 916 euro in. Ook een ouder echtpaar: 65plusser met AOW en partnertoeslag en een niet verdienende partner onder de 65, loopt 1387,00 euro mis. (zie bijlage brief met voorbeelden) In een aantal gevallen heeft dit verzilveringsprobleem ook andere ongewenste effecten: mensen met een minimum inkomen die de kinderkorting en de aanvullende kinderkorting maar gedeeltelijk ontvangen, krijgen geen bijzondere bijstand en zakken onder het minimum. Soms kan men in aanmerking komen voor aanvullende bijstand. Voor een relatief gering bedrag moet dan een aanvraag bij de gemeente ingediend en verwerkt en gecontroleerd worden. En dat terwijl het kabinet heeft beloofd de administratieve lasten voor de burger met 25% te verminderen. Bovendien worden hierdoor weer meer mensen afhankelijk van de gemeentelijke bijstand. Volgens opgave van het ministerie van SZW gaat het in 2005 over 1.139.000 kortingen die niet te verrekenen zijn. Daarmee is een bedrag van 254 miljoen euro gemoeid.

Sociaal Raadsliedenwerk pleit om in ieder geval altijd alle kinderkortingen uit te betalen. Het verzilveringsprobleem doet zich namelijk bijna uitsluitend voor bij de lage inkomens en in het bijzonder bij de alleenstaande ouders. Het probleem van de niet verzilverbare ouderenkorting moet ook opgelost worden, voorkomen moet worden dat mensen in de bijstand terecht komen.

Perscontacten: Gemma Lenders, telefoon 030 – 298 34 42 of 06 – 53 32 37 59

Bijlage 3

Ministerie van Financiën
Staatsecretaris mr. drs. J.G. Wijn
Postbus 20201
2500 EE S GRAVENHAGE

Referentie: 05/03534/ka
Contactpersoon: Wilna van den Bichelaer
Betreft: Problemen verzilvering heffingskorting

Utrecht, 25 oktober 2005

Geachte heer Wijn,

Het Sociaal Raadsliedenwerk (SRW) signaleert, dat mensen met een laag inkomen in een aantal gevallen hun heffingskortingen niet (geheel) kunnen verzilveren. Wij verzoeken u om op 7 november a.s. bij de behandeling van het Belastingplan 2006 aandacht te besteden aan dit probleem.

Sociaal raadslieden ondersteunen mensen met sociaaljuridische vragen. Jaarlijks helpen de 70 bureaus SRW ruim 500.000 klanten hun weg te vinden in wet- en regelgeving. Wij komen uiteraard door ons werk veel mensen tegen die in moeilijke omstandigheden verzeild zijn geraakt, bijna altijd heeft dit een relatie met een ongunstige financiële situatie. Het SRW bundelt de signalen die uit de dagelijkse praktijk komen in haar Landelijke Signaleringscommissie. Als het probleem in grote mate herkend wordt, ondernemen wij actie.

Sociaal raadslieden lopen steeds meer aan tegen het probleem van de niet verzilverbare heffingskorting. Eén van de grote veranderingen in het nieuwe belastingstelsel 2001 was de invoering van de heffingskortingen. Het voordeel van de heffingskorting t.o.v. de vroegere tariefgroep is, dat iedere belastingplichtige een vaste korting in euro's krijgt op de te betalen loon- of inkomstenbelasting. Zowel de lage inkomens als de hoge inkomens hebben evenveel voordeel van de heffingskorting, zo was de gedachte. Bovendien kon de regering via de heffingskorting specifieke groepen (bijv. werkende alleenstaande ouders) fiscaal bevoordelen.

Maar ...in steeds meer situaties kunnen burgers met een laag inkomen een deel van deze heffingskortingen niet meer verzilveren. Dit blijkt oa uit de tabel van het Ministerie van Financiën, die staatssecretaris Wijn in april 2005 publiceerde in antwoord op kamervragen van Crone en Noorman-Den Uyl (d.d. 22 maart 2005; vraagnummer 2040511040 - zie bijlage 2). Steeds meer mensen uit deze groep zullen ook niets meer hebben aan toekomstige verhoging van de heffingskortingen. Dit fiscale instrument werkt lang niet altijd meer zoals het bedoeld was.

In bijlage 1 vindt u een zestal voorbeelden waarin verzilveringsproblemen optreden. De belangrijkste conclusies, die uit deze casussen volgen, zijn:

- De werkende alleenstaande ouder met een fiscaal loon uit arbeid tot ongeveer 18.000 euro kan niet alle heffingskortingen verzilveren. Het hoge bedrag aan heffingskortingen veroorzaakt verzilveringsproblemen.
- De niet-werkende alleenstaande ouders hebben een lager bedrag aan heffingskortingen, maar door hun meestal lage inkomen treden ook daar de verzilveringsproblemen op.
- Ontvangers van kinderalimentatie (meestal éénoudergezinnen) hebben extra verzilveringsproblemen.
- Fiscale aftrekposten verhogen de kans op verzilveringsproblemen bij alle lage inkomens.
- WAJONG-ers t/m 22 jaar hebben altijd een verzilveringsprobleem.
- 65min-partners van een 65+er (met AOW en eventueel klein pensioen) kunnen hun AHK-niet-verdienende-partner vaak niet verzilveren.
- Mensen met een minimuminkomen, die de KK en AKK (deels) niet kunnen verzilveren, krijgen daarvoor geen bijzondere bijstand. Zij zakken daardoor onder het minimum (als we de KK plus AKK tot het minimum rekenen).
- In een aantal gevallen kan men in aanmerking komen voor aanvullende bijstand. Dit is een ongewenste ontwikkeling voor cliënten en gemeenten.

Het ligt naar onze mening voor de hand de verzilveringsproblemen, die nu ook bij de heffingskortingen optreden, via de 'TBU-methode' op te lossen. In de motie Crone-Vendrik-Kant, die op 11 oktober jl. is aangenomen, heeft de Tweede Kamer er al op aangedrongen dat de kinderkortingen en ouderenkorting *altijd* worden uitbetaald. De staatssecretaris heeft over deze oplossing in april 2005 al gezegd, dat het 'ongetoetst uitbetalen van kortingen niet in de fiscale systematiek past'. Wij wijzen u erop, dat in de huidige TBU-regeling reeds gekozen is voor het uitbetalen van het fiscale voordeel van aftrekbare bijzondere uitgaven, óók als de belastingplichtige te weinig belasting verschuldigd is. Ook deze gekozen TBU-oplossing past eigenlijk niet in de fiscale systematiek. Toch heeft de regering – op aandringen van de Tweede Kamer - ingestemd met deze oplossing van het verzilveringsprobleem van de buitengewone uitgaven. Per 1 januari 2006 wordt deze regeling wettelijk vastgelegd in de Zorgverzekeringswet en is van een tijdelijke regeling geen sprake meer.

Naar onze mening zouden in ieder geval alle *kinderkortingen* (KK, AKK, CK, ACK) altijd uitbetaald moeten worden. Het verzilveringsprobleem doet zich bijna uitsluitend voor bij de lage inkomens en in het bijzonder bij de alleenstaande ouders. Juist die groep wordt zwaar getroffen, als zij één of meer kinderkortingen niet kan verzilveren. Bovendien wordt hiermee de rechtsongelijkheid weggenomen, dat WWB-gerechtigden wél hun kinderkortingen (KK en AKK) kunnen verzilveren en anderen (werkenden en/of alimentatiegerechtigden) niet.

Ook zou er een oplossing moeten komen voor de verzilveringsproblemen bij de *AHK niet-verdienende partner* en de *AOK/AAOK*. Als men deze heffingskortingen niet kan verzilveren, komt men in veel gevallen onder bijstandsniveau. Naar onze mening moet zoveel mogelijk voorkomen worden, dat deze mensen in de bijstand terechtkomen.

Wij doen een beroep op de regering en op de leden van de Tweede Kamer om voor de gesignaleerde verzilveringsproblemen zo spoedig mogelijk een oplossing te vinden. Hierbij kunt u, desgewenst gebruik maken van de kennis en ervaring van het Sociaal Raadsliedenwerk op dit gebied.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het bureau van het Landelijk Overleg Sociale Raadslieden (LOSR) bij de MOgroep, vandenbichelaer@mogroep.nl of averink@mogroep.nl

Met vriendelijke groet,

Jacques van Gent
Voorzitter Signaleringscommissie SRW

Deze brief is ook verzonden aan:
De leden van de Vaste Kamercommissie Financiën van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

verder i.a.a. :
De heer M. van Muijen, Divosa
De heer M. van Leeuwen, Tweede Kamer fractie Pvda
De heer F.J.M. Crone, Tweede Kamer fractie Pvda
Mevrouw S.E.A. Noorman- den Uyl, Tweede Kamer fractie Pvda
Mevrouw A.C. Kant, Tweede Kamer fractie SP
De heer C.C.M. Vendrik, Tweede Kamer fractie GL

Bijlage 1

bij brief 05/03534/ka aan ministerie van Financiën

De voorbeelden

Bij de bespreking van de voorbeelden wordt de Rangorde Heffingskortingen toegepast, die door het MinSoZaWe is bekendgemaakt, zie bijlage 3. In bijlage 4 vindt u de verklaringen van de gebruikte afkortingen.

1. WERKENDE ALLEENSTAANDE OUDER KAN DE AOK DEELS NIET VERZILVEREN

Een werkende alleenstaande moeder met twee kinderen. Haar jongste kind is op 1 januari 2004 9 jaar oud. Het inkomen 2004 uit tegenwoordige arbeid bij de Thuiszorg bedraagt 15.071 euro. Loonheffing: 2285 euro. Door een kleine aftrek ziektekosten komt het verzamelinkomen uit op 15.049 euro (iets beneden minimum).

Bedrag niet-verzilverbare heffingskortingen: 916 euro

Van de AOK kan zij 916 euro niet verzilveren.

<u>Zij heeft recht op:</u>	<u>Verzilverbaar:</u>
AK 924	924 via LH
AHK 1825	1825 via LH
KK 110	110
AKK 547	547
AAOK 649	649
CK 224	224
ACK 290	290
AOK 1381 +	465 +
Totaal 5950	5034

Commentaar:

1. De werkende alleenstaande ouder kan in aanmerking kan komen voor een groot bedrag aan heffingskortingen. Hij/zij kan deze alleen verzilveren, als het inkomen hoog genoeg is en hij/zij voldoende belasting verschuldigd is. Voor alleenstaande ouders is het echter moeilijk om werk en kinderen te combineren. Velen van hen kunnen daardoor niet fulltime werken. Deze casus zal zich in de praktijk dus vaak voordoen.
2. Het inkomen 2004 van deze cliënt lag ongeveer op bijstandsniveau, maar dit was te laag om alle heffingskortingen te kunnen verzilveren. Pas als haar inkomen iets meer dan 3000 euro hoger is, kan zij al haar heffingskortingen verzilveren (inclusief de dan ook weer gestegen AAOK, die dan $((4,3\% \times 3.000 \text{ euro} =))$ 129 euro hoger is. M.a.w. als het *fiscaal* (dus geen kinderalimentatie!!) inkomen lager is dan 18.000 euro treedt er een verzilveringsprobleem op.

2. WERKENDE ALLEENSTAANDE OUDER met kinderalimentatie

Cliënt is alleenstaande moeder van 2 kinderen jonger dan 12 jaar. Zij is particulier verzekerd tegen ziektekosten en betaalt daarvoor 158 euro meerkosten (t.o.v. een ziekenfondsverzekerde). Cliënt werkt in 2005 parttime als alfahulp en verdient daarmee 584 euro bruto per maand (7.008 euro pj). Zij ontvangt geen vakantiegeld. Zij hoeft over deze arbeidsinkomsten geen inkomstenbelasting te betalen. Daarnaast ontvangt zij 500 euro pm onbelaste kinderalimentatie. Haar totale inkomen bedraagt dus 1.084 euro pm.

Bedrag niet-verzilverbare heffingskortingen: 2.729 euro

Van de AKK kan zij (690 euro minus 279 euro =) 411 euro niet verzilveren.

De AAOK, CK, ACK en AOK (totaal 2.318 euro) kan zij helemaal niet verzilveren.

<u>Zij heeft recht op:</u>	<u>Verzilverbaar:</u>
AK 125	125
AHK 1894	1894
KK 112	112
AKK 690	279
AAOK 300	-
CK 228	-
ACK 389	-
AOK <u>1401</u> +	-_____+
Totaal 5139	2410 ((34,4% van 7008 euro)

Commentaar

- Haar netto besteedbaar inkomen bedraagt (1.084 euro minus 158 euro premie =) 926 euro. De bijstandsnorm voor een alleenstaande ouder bedraagt 1.038 euro incl vakantiegeld. Cliënt heeft dus recht op *aanvullende bijstand* ad (1038,56 euro minus 926 euro =) 112,56 euro per maand, omdat haar netto inkomen incl. ziektekostenverzekering onder de bijstandsnorm ligt.
- Daarnaast kan zij de AKK deels niet verzilveren. Een alleenstaande ouder, die een WWB-uitkering ontvangt, kan de kinderkortingen wél geheel verzilveren. Onze cliënt ontvangt dus 411 euro per jaar *minder dan het WWB-minimum incl. KK en AKK*. Een geval van rechtsongelijkheid.
- De meeste gemeenten weigeren tot nu toe om bijzondere bijstand toe te kennen voor niet-verzilverbare kinderkortingen. Argument is, dat de kinderkortingen (KK en AKK) geen 'middelen' vormen voor de WWB en (dus ook bij niet-verzilvering) buiten beschouwing worden gelaten. De gemeente gaan er hierbij aan voorbij dat de betrokkenen onder het minimum zakken.

3. NIET-WERKENDE ALLEENSTAANDE OUDER met kinder- en partneralimentatie

Cliënt is alleenstaande moeder van 2 kinderen jonger dan 12 jaar. Zij is particulier tegen ziektekosten verzekerd. Zij ontvangt in 2005 partneralimentatie van 584 euro bruto pm (7.008 euro pj) plus 500 euro pm belastingvrije kinderalimentatie. Zij hoeft over deze inkomsten geen inkomstenbelasting te betalen. Daarnaast ontvangt zij 500 euro pm onbelaste kinderalimentatie. Haar totale inkomen bedraagt dus 1.084 euro pm.

Bedrag niet-verzilverbare heffingskortingen: 1.687 euro

Van de AKK kan zij (690 euro minus 279 euro =) 286 euro niet verzilveren. De AOK (1401 euro) kan zij helemaal niet verzilveren.

<u>Zij heeft recht op:</u>	<u>Verzilverbaar:</u>
AHK 1894	1894
KK 112	112
AKK 690	404
AOK <u>1401</u> +	-_____+
Totaal 4097	2410 (34,4% van 7.008 euro)

Commentaar

- Kinderalimentatie verhoogt de kans op verzilveringsproblemen bij de alleenstaande ouder.
- Het beroep op de *aanvullende bijstand* wordt hierdoor vergroot. In dit geval heeft cliënt recht op (1038,56 euro minus 926 euro =) 112,56 euro per maand.
- Daarnaast kan zij de AKK deels niet verzilveren. Een alleenstaande ouder, die een WWB-uitkering ontvangt, kan de kinderkortingen wél geheel verzilveren. Onze cliënt ontvangt dus 286 euro per jaar *minder dan het WWB-minimum incl. kinderkortingen*. Een geval van rechtsongelijkheid.

4. NIET-WERKENDE ALLEENSTAANDE OUDER met kinderalimentatie en hypotheekrenteaftrek

Alleenstaande moeder met twee kinderen jonger dan 12 jaar. Haar fiscaal inkomen 2003 uit WAO-uitkering bedroeg 8431 euro. Daarover is 747 euro. loonheffing afgedragen. Uit kinderalimentatie ontvangt zij 340 euro netto per maand. Haar aftrekpost hypotheekrente minus eigenwoning-forfait bedraagt 4.412 euro.

Bedrag niet-verzilverbare heffingskortingen: 2.603 euro

Van de aftrekpost hypotheekrente kan deze cliënt 680 euro niet verzilveren. De KK, AKK en AOK (totaal 1.923 euro) kan zij in het geheel niet verzilveren

Zij heeft recht op:		Verzilverbaar:
Aftrekpost	1427	747
AHK	1766	1766 via LH
KK	41	-
AKK	534	-
AOK	<u>1348 +</u>	<u>- +</u>
Totaal	5116	2513

Commentaar:

1. Als cliënt genoeg loonheffing had betaald, had zij alleen al op grond van de aftrekbare hypotheekrente recht gehad op een belastingteruggaaf van (32,35% van 4.412 euro =) 1.427 euro. Omdat zij echter slechts 747 euro loonheffing heeft betaald, krijgt zij maximaal 747 euro terug.
2. Aan verzilvering van de KK, AKK en de AOK komt zij helemaal niet toe. Zij heeft hierdoor een inkomen beneden de bijstandsnorm en de Dienst SZW verstrekt haar aanvullende bijstand. De Dienst is gelukkig bereid om de belastingteruggaaf toe te rekenen aan de kinderkortingen (ipv aan de hypotheekrente). Daarnaast verstrekt de Dienst haar een woonkostentoeslag ivm met de hoge netto-woonlasten .
3. Fiscale aftrekposten en kinderalimentatie verhogen de kans op verzilveringsproblemen bij de alleenstaande ouder.

5. ALLEENSTAANDE OUDER (22 jr) met WAJONG-uitkering

Fiscaal inkomen 2005: 13.926 euro en loonheffing 1794 euro. De AHK en JGK worden op de loonheffing al toegepast en via die weg verzilverd.

Bedrag niet-verzilverbare heffingskortingen: 409 euro

Van de AOK kan deze cliënt 409 euro niet verzilveren.

Zij heeft recht op:		Verzilverbaar:
AHK	1894	1894 via LH
JGK	639	639 via LH
KK	112	112
AKK	690	690
AOK	<u>1401 +</u>	<u>992 +</u>
Totaal	4736	4327

Commentaar

1. Voor de WWB vormt de JGK, KK en AKK geen 'middelen'. Daardoor bedraagt het netto-inkomen van deze cliënt voor de WWB 966,17 euro netto pm.
Ter illustratie: de WWB-norm voor een 22-jarige alleenstaande ouder bedraagt in de gemeente Den Haag: 1.034,85 euro inclusief vakantiegeld. De WWB zal in dit geval 68,68 euro moeten aanvullen, dwz 34,08 euro (409 :12) meer dan wanneer cliënt de AOK geheel zou kunnen verzilveren.

- Het bovenstaande geldt voor alleenstaande WAJONG-ouders van 22 jaar en jonger. De WAJONG-ouder vanaf 23 jaar betaalt in 2005 2.234 euro loonheffing, dus deze kan de KK, AKK en AOK (totaal 2.203 euro) via een belastingteruggaaf wél geheel verzilveren.

6. ECHTPAAR: 65plusser met AOW/partnertoeslag en niet-verdienende 65min-partner

Echtpaar: man is 65+ en ontvangt AOW plus partnertoeslag. Zijn fiscaal loon: 15.906 euro en loonheffing: 1.213 euro. Op zijn AOW is de AHK en OK al toegepast. Man heeft bij zijn Aangifte IB04 4.987 euro buitengewone uitgaven afgetrokken en ontvangt daarop een belastingteruggaaf van 775 euro.

Zijn vrouw is 65- en heeft geen inkomen. Zij heeft als niet-verdienende partner recht op een teruggaaf AHK.

Bedrag niet-verzilverbare heffingskortingen: 1.387 euro

Van de AHK kan de vrouw 1.387 euro niet verzilveren.

<u>Man heeft recht op:</u>	<u>Verzilverbaar:</u>	<u>Vrouw heeft recht op:</u>	<u>Verzilverbaar</u>
Aftrekpost	775	775	
AHK	825	825 via LH	1825
OK	418 +	418 + via LH	- +
Totaal	2018	2018	438

Commentaar:

- Door de belastingteruggaaf aan haar echtgenoot resteert voor de vrouw nog slechts een teruggaaf van (1.213 euro minus 775 euro =) 438 euro. Fiscale aftrekposten verhogen dus de kans op verzilveringsproblemen bij de niet-verdienende partner.
- Omdat vrouw haar AHK goeddeels niet kan verzilveren, komt het netto-inkomen van dit echtpaar ongeveer (1387 euro : 12 =) 115,58 euro per maand onder het minimum. De teruggaaf uit aftrekpost vormt geen inkomen voor de WWB, omdat deze voortkomt uit bijzondere uitgaven. Dit echtpaar kan in aanmerking komen voor een aanvullende WWB-uitkering.
- Door de teruggaaf op aftrekpost van de man kan 1) de man geen TBU krijgen en 2) de vrouw geen teruggaaf ivm haar AHK krijgen 3) komen zij in aanmerking voor een aanvullende WWB-uitkering.
- Deze situatie kan zich ook voordoen bij een WAO-er met een niet-verdienende partner. Als deze naast zijn arbeidsongeschiktheidsaftrek ook nog een hoog bedrag buitengewone uitgaven aftrekt, is de kans groot, dat er voor de partner te weinig loonheffing 'overblijft' om de AHK volledig te verzilveren.
- Bovenstaand verzilveringsprobleem doet zich bij de 65+ en 65min-partner regelmatig voor.
- In bijlage 1 wordt de AHK van de niet-verdienende partner ten onrechte niet genoemd, terwijl juist velen uit deze groep door de niet-verzilvering onder het minimum terecht komen.

Bijlage 2

bij brief 05/03534/ka aan ministerie van Financiën

<u>Niet verrekenende heffingskortingen, raming 2005</u>	<u>Aantal dat (gedeeltelijk) niet kan verrekenen</u>	<u>Budgettair belang (in mln euro)</u>
Extra arbeidskorting voor ouderen	4 000	1
Basis kinderkorting	47 000	5
Aanvullende kinderkorting (vz. ink. tot 30 225 euro)	65 000	28
Aanvullende kinderkorting (vz. ink. tot 28 491 euro)	75 000	13
Extra aanvullende kinderkorting (= 3 kind)	18 000	1
Combinatiekorting	154 000	32
Aanvullende combinatiekorting	155 000	52
Alleenstaande ouderkorting	47 000	36
Aanvullende alleenstaande ouderkorting	49 000	22
Jong gehandicaptenkorting	7 000	2
Algemene ouderenkorting	471 000	51
Aanvullende ouderenkorting	47 000	11

Bijlage 3

bij brief 05/03534/ka aan ministerie van Financiën

RANGORDE HEFFINGSKORTINGEN

Verzamelbrief MinSoZa april 2004 (zie www.gemeenteloket.nl)

In verband met de inwerkingtreding van de WWB en de invoering van nieuwe heffingskortingen is de rangorde van de heffingskortingen opnieuw vastgesteld.

De rangorde is van belang in situaties waarin het bedrag aan heffingskortingen waarop aanspraak bestaat hoger is dan de verschuldigde belasting, zodat niet het volledige bedrag aan heffingskortingen kan worden vergolden. De rangorde zorgt ervoor dat de ontvangen belastingteruggaaf bij voorrang wordt toegerekend aan de heffingskortingen die niet tot de middelen worden gerekend.

De loonheffingskortingen gaan voor de heffingskortingen die via een Voorlopige teruggaaf (VT) lopen.

Binnen de loonheffingskortingen sluit de rangorde voor wat betreft de arbeidskorting aan op de tabellen; voor het overige is de rangorde logisch bepaald.

Binnen de VT-kortingen is de vrijlating van heffingskortingen uitgangspunt voor de rangorde.

A. Loonheffingskortingen

1. arbeidskorting
2. algemene heffingskorting
3. ouderenkorting/jong gehandicaptenkorting*
4. aanvullende ouderenkorting

B. Heffingskortingen via voorlopig teruggaaf

1. kinderkorting
2. aanvullende kinderkortingen
3. aanvullende alleenstaande ouderkorting
4. combinatiekorting
5. aanvullende combinatiekorting
6. alleenstaande ouderkorting/minstverdienende partnerkorting*
7. arbeidskorting**

* Deze kortingen kunnen niet in combinatie met elkaar voorkomen en zijn daarom nevensgeschikt.

** in uitzonderlijke situaties, bijvoorbeeld bij alphahulpen, kan de arbeidskorting via de VT lopen.

Bijlage 4

bij brief 05/03534/ka aan ministerie van Financiën

Afkortingen

IB	Inkomstenbelasting/premies VV
VT	Voorlopige Teruggaaf
ML	Minimumloon
LH	Loonheffing
AHK	Algemene Heffingskorting
JGK	Jong gehandicaptenkorting
KK	Kinderkorting
AKK	Aanvullende Kinderkorting
CK	Combinatiekorting
ACK	Aanvullende Combinatiekorting
AOK	Alleenstaande Ouderkorting
AAOK	Aanvullende Alleenstaande Ouderkorting
OK	Ouderenkorting

